

NAŠE SÚ ROZUM A VÔĽA...

Program METANOIA, 11. časť, úvaha na triworkshop po 19. lekcii

www.inky.sk

verzia 21. 10. 2019

... alebo o objavení skutočnej povahy hriechu.

BOŽIE SLOVO:

(Rim 7,14-25)

Čítanie z listu sv. apoštola Pavla Rimanom: *Vieme, že zákon je duchovný, ale ja som telesný, zapredaný hriechu.* ¹⁵ *Ani nechápem, čo robím, lebo nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím.* ¹⁶ *No ak robím to, čo nechcem, priznávam zákonu, že je dobrý.* ¹⁷ *Potom to však už nerobím ja, ale hriech, ktorý vo mne sídli.* ¹⁸ *Viem totiž, že vo mne, to jest v mojom tele, nesídi dobro; lebo chciem dobro, to mi je blízko, ale robiť dobro nie.* ¹⁹ *Veď nerobím dobro, ktoré chcem, ale robím zlo, ktoré nechcem.* ²⁰ *No ak robím to, čo nechcem, už to nerobím ja, ale hriech, ktorý vo mne sídli.* ²¹ *Badám teda taký zákon, že keď chcem robiť dobro, je mi blízko zlo.* ²² *Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ²³ ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch.* ²⁴ *Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohoto tela smrti?* ²⁵ *Ale nech je Bohu vďaka skrze Ježiša Krista, nášho Pána! Ja sám teda myslou slúžim Božiemu zákonu a telom zákonu hriechu.* Počuli sme Božie slovo!

ÚVAHA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 631, 525, 526, 534)

Dnes sa znovu dotkneme témy úbohosti. Na začiatok jeden výrok sv. pátra Pia z Pietrelčiny: „*Ja. Ja urobím. Ja môžem. Ja dokážem. Ja. Ja. Ja. To je diabol.*“ Boh je láska. To znamená, že Boh je dokonalé a úplné TY. 100% TY a 0% JA. Žiadne sebecko. Žiadna sebastrednosť. Len dokonalé darovanie sa. Diabol a hriech je Božím opakom, je dokonalým JA. Dokonalým sebeckom. Sebastrednosť, keď v strede všetkého sú vlastné záujmy a túžby, vlastné JA. Peklo je stav, kedy JA úplne premôže TY. Nebo je naopak stav, kedy TY úplne a dokonale premôže JA – tak dokonale, ako to hovorí Ježiš v Evanjeliu: „*Kto stratí seba pre mňa, nájde seba*“ (porov. Mt 10,39).

Ako úplní začiatočníci sme si mysleli, že hriech, to je vtedy, ak vykonáme nejaký zlý skutok, ak niekoho zabijeme alebo okradneme alebo niečo podobné. Preto sú ľudia, žijúci od Boha ďaleko, presvedčení, že nemajú hriechy, lebo veď nič zlé nerobia. Neskôr, keď sme pokročili, pochopili sme, že hriechom sú aj skutky, ktoré sme dovtedy považovali za normálne, napríklad „vziať si niečo z roboty“, alebo „poklebetiť“ (čiže poohovárať) s priateľmi“ a pod. Ale stále sme si mysleli, že je to len o tom, čo urobíme a čo neurobíme. Neskôr sme porozumeli tomu, čo hovorí Ježiš: „*Počuli ste, že bolo povedané: „Nescudzoložiť!“*“ ²⁸ *No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci*“ (Mt 5,27-28) a pochopili sme, že aj myšlienky môžu byť hriechom. A ešte neskôr sme začali objavovať celú ohromnú oblasť hriechu, nazvanú *zanedbávanie dobrého*, kedy nič zlé nerobíme, na nič zlé nemyslíme – ale nerobíme dobro, ktoré sme ako kresťania povolani konat'. Uvedomili sme si, s veľkou hrôzou, že 90 ba aj viac % našich hriechov spočíva práve v tejto oblasti – a že práve tieto hriechy nás môžu spolaľhivo zatradiť, ako vraví Ježiš: „*Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili.*“ ⁴⁶ *A pôjdu túto do večného trápenia*“ (Mt 25,45-46)... V tejto fáze sme si už ani náhodou nemysleli to, čomu sme verili ako bezbožní ľudia, že sme totiž dobrí a nemáme žiadne hriechy, lebo veď „nič zlé nerobíme a komu môžeme, pomôžeme!“ Ale ten najväčší šok prišiel vtedy, keď sme spolu s apoštolom Pavlom i pátrom Piom pochopili, že sama podstata hriechu sa ani tak netýka toho, čo konáme či nekonáme, ako skôr toho *prečo* konáme to, čo konáme, z akého *motívu* konáme či nekonáme to či ono.

Sme *sebeckí ľudia*. Naše vnútro odmalička myslí a koná sebecky. Potom sme sa stali kresťanmi a povedali sme si: Dobré, idem žiť podľa Krista, aby som sa spasil. Počujete to? Aby som sa JA spasil! Nerobím to z lásky, ale zo sebeckva! Mojim motívom nie je „TY“, ale „JA!“ Stále som v hriechu! A tak sme si povedali: „Ale ja nechcem byť v hriechu! Budem teda žiť podľa Evanjelia, slúžiť Bohu a bližným a budovať Božiu Cirkev, čiže Božie Kráľovstvo, z lásky k Bohu, z lásky ku Kristovi! Naozaj! Robím to pre Neho!“ Ale keby sa nás niekto spýtal: A prečo si sa rozhodol takto konat'? – odpovedali by sme mu: „No, predsa preto, aby vo mne nebolo sebecko, ale láska!“ A keby sa nás onen pýtal ďalej: A prečo ti na tom záleží? – odvetili by sme: „No, aby som sa spasil, lebo kto miluje, ostáva v Bohu a...“ – a v tej chvíli by sme si to všimli: Ja sa usilujem byť nesebecký a milovať Krista zo sebeckých dôvodov! Kvôli tomu, aby som získal spásu a žil s Kristom!

A čím viac toto všetko v sebe skúmame, tým viac si uvedomujeme to, čo opísal Pavol v dnešnom úryvku z listu Rimanom: *Svojím vnútorným človekom, svojim rozumom a vôľou túžim konat' dobro a milovať Boha, byť „TY“ a nie „JA“.* Ale vo svojich údoch, v hĺbke svojej osobnosti, nachádzam len samé sebecko a zlo. A zisťujem, že akokoľvek sa snažím zmeniť to, nedokážem to zmeniť, pretože ešte aj moja túžba zmeniť to je sebecká, nevychádza z lásky ku Kristovi a z bolesti nad tým, že musí každý môj hriech, moje zlo a sebecko niesť a trpieť, ale vychádza to z mojej túžby spať sa nebyť zatratený a žiť radosť Nebeského Kráľovstva. Až nakoniec spolu s Pavlom kričime: „*vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch.*“ ²⁴ *Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohoto tela smrti?*“ – pretože konečne spoznávame dve veci: Som skrz-nakrz biedny a úbohý, plný hriechu, plný sebeckva a teda zla – a neviem, nemôžem, nedokážem s tým nič urobiť, nedokážem to zmeniť, nedokážem to v sebe nijako prekonať, pretože ešte aj sama táto snaha je sama v sebe sebecká a teda aj sama táto snaha ma nakoniec ešte viac pripútava k hriechu! Som úbožiak, naskrz hriešnik a úplne bezmocný!

UVAŽOVANIE:

Práve toto sebecko, zakódované „v našich údoch“, je pravou podstatou hriechu. Naša neschopnosť prekonať ho – pretože aj samo toto prekonávanie je stále motivované tým istým sebeckom, snažíme sa zo sebeckých dôvodov prekonať svoje sebecko! – je tým opravdivým a najhlbším dôvodom našej bezmocnosti a úbohosti. Sme hriešnici a nedokážeme s tým nič urobiť, nedokážeme svoj hriech nijako zanechať! Sme v koncoch! Čo teraz? Apoštol Pavol, keď si toto uvedomil, predložil aj návod:

1) „*Ale nech je Bohu vďaka skrze Ježiša Krista, nášho Pána!*“ – pretože On jediný môže moje vnútro svojou láskou premeniť a uzdraviť! Potrebujeme vo svojej bezmocnosti Záchrancu, ktorý ma z toho vykúpi – a On Ním je!

2) „*Ja sám teda myslou slúžim Božiemu zákonu a telom zákonu hriechu*“ – nemôžem zmeniť svoje vnútro. Jediné, čo mám v moci, je môj rozum a moja slobodná vôľa. Rozumom teda spoznávam Krista a vôľou túžim a chcem žiť čo najdokonalejšie všetko, k čomu ma pozýva a volá. Túžim to konat' z lásky k Nemu a k bližným – hoci viem, že v tom všetkom bude stále primiešané moje vlastné neprekonateľné sebecko. Ale nezúfam si. *Rozumom a vôľou* slúžim Kristovi najlepšie a najláskyplnejšie ako dokážem – a „údy“, nad ktorými nemám moc, prenehávam na Boha, aby ich On uzdravil a premenil v pravom čase. Ja teda túžim celým svojim rozumom a vôľou čo najdokonalejšie milovať Krista a čo najdokonalejšie Mu slúžiť všetkým a vo všetkom podľa Jeho vôle a tak v sebe upevňujem túžbu po tejto dokonalosti lásky, čiže po svätosti. A Boh, úmerne tejto mojej túžbe, bude uzdravovať a premeniť to, nad čím ja sám nemám žiadnu moc, „moje údy“ a bude umŕtvovať starého človeka vo mne.

ÚLOHA:

Ako sa toto poznanie odrazí na mojom pohľade na seba – možno dokonca ilúzii o tom, že som „dobrý človek“ a „dobrý kresťan“ a „nič vážneho“ nemám? Ako sa to odrazí na mojom prístupe k spovedi? Ako sa táto realita „rozumu a vôle“ odrazí na mojom postoji pokánia – a na príprave na spoveď, samej spovedi a živote po nej? Čo v tomto smere urobím?